

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTR

Licijska knjižnica,
Ljubljana JBRT.

Oredništvo in upravljanje je v Ljubljani, Gradlišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za inozemstvo D 90.—. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 2. septemb. 1922.

ŠTEV. 102.

Ljubljana, 2. sept. 1922.

Danes je bil otvorjen na slovesen način II. ljubljanski velesejm. Mnogoštevilni zastopniki trgovine, industrije in obrta ter vseh gospodarskih organizacij so se zbrali na sejmskem prostoru, da prisostvujejo svečanemu činu, ko je vladni zastopnik formalno izročil veliki kompleks paviljonov njihovega namenu. Leto dni je preteklo, odkar smo imeli v Ljubljani prvo veliko sejmsko prireditve. Tokrat so še mnogi skeptično motrili ogromno delo, ki ga je bilo izvršiti da je zrastle iz tal obilica prodajnih prostorov, lop in kioskov. Sijajni uspeh lanskega sejma pa je navdušil in očaral celo najbolj malodušne; institucija si je priborila vsestransko naklonjenost. Zato letos upapolno odpiramo II. velesejm v izdatno povečanem obsegu in trdno pričakujemo še večjih gmotnih in moralnih uspehov. Nbroj tvrdk, ki so lani smatrali udeležbo za nepotrebno, se letos udeležuje sejmskega prometa. Sloves ljubljanskega velesejma pa je prodrl tudi preko mej Slovenije, ker so se letos v primernem številu oglasili Hrvatje, da, celo inozemci. Vse to je uspeh lanske prireditve, ki je v polni meri zadovoljila kupčijski svet in občinstvo ter si je vsled uspelosti zagotovila trajno privlačnost v bodočnosti.

Ljubljanski velesejm je predvsem verna slika slovenske podjetnosti in marljivosti. Kar smo šele pred kratkim imeli priložnost občudovati v Ljubljani, nam stopa zopet pred oči, zdaj v drugi obliki. Rezultati ogromnega truda, duševnega in telesnega, se oblikujejo pred nami, in opazovalec čudoma vidi, kako smo napredovali v zadnji dobi na polju obrtnega dela. Pri spominu na predvojni čas, ki malone ni poznal v Sloveniji tovarniških dimnikov in drugega obilčja, ki je lastno obrtnim deželam, šele občutimo ogromno razliko tedanjega in sodobnega domačega gospodarskega življenja, ki pa strumno spé naprej in dnevno rodi nove uspehe. Vse priznanje je izreči predvsem podjetnikom, ki se niso ustrašili skrbipolnega ustvarjenja, da dvignejo niveau svojih obratov na čim modernejšo stopinjo ter uvedejo nove produkcije in nove industrije. Pri pogledu na pisano množico razstavljenih predmetov in na šumno vrvenje občinstva na sejmskem prostoru, se nam zdi, da pri takih tvornih silah naroda ni dvomiti nad boljšo bodočnostjo zemlje, ki še vedno nosi vojna bremena in se bori z draginjo. Vsa čast pa tudi delavstvu, ki je s svojo marljivostjo neposredno ustvarilo te umotvore ter pri tem pokazalo tudi vojo visoko inteligenco. V današnji dobi, ko je tako potrebno složno sodelovanje kapitala in dela, ki edino more izvesti človeštvo iz sedanjih socialnih blodenj v spravljujejšo smer, tega ne moremo dovolj povdariti.

Vsem gostom iz Jugoslavije in inozemstva pa kličevo iskreno dobrodošlico. Naj bo vsakdo, ki nas te dni obišče, uverjen, da je drag gost, ki mu bo Ljubljana nudila vse, kar je v njenih močeh. Kar smo zamudili doslej, večinoma brez svoje krivde, prenavljamo pridno, in metropola Slovenije z orjaškimi koraki hiti za svojimi sosedi, da stopi čimpreje v krog modernih kupčijskih centrov,

kjer valovi promet in se širi obrtnost. In baš II. velesejm, ki je bil danes otvorjen v Ljubljani, je porok za to, da smo na poti zdravega in vsestranskega gospodarskega napredka.

Poglavje o rudarski stavki.

Ob koncu rudarske stavke, ki je prinesla delavstvu znatno izboljšanje njihovega gmotnega položaja, se nam nehote vsiljujejo mnogotere misli o sedanjih gospodarskih razmerah, in s trpko resignacijo vidimo, kako val draginje narašča. Izgleda, da ni izhoda iz brezkončnega dviganja cen, ki je v zadnjem času nastopilo s podvojeno silo. Učinek povišanih rudarskih mezd se bo rodil v najkrajšem času ter bo objel druge produkcije in to predvsem avtomatično zvišal prevozne stroške. Lavina hrumi naprej in pri tem narašča. Tudi močnih duhov, ki so doslej dokaj hladno motrili razvoj cen in niso izgubili ravnovesja, se loteva malodušnost in brezupna skepsa. Vidimo, da v glavnem ne zaostajamo mnogo za avstrijsko republiko, ki drvi v propast in v grozo krvave socialne revolucije z nedoglednimi posledicami. Nekdo je dejal, da bi Jugoslavija morala pridobiti inozemskega finančnika ter njemu, tuju prepustiti svojo finančno usodo. Kakor je ta izrek po sebi absurden, ker so javne razmere vsake države le verna slika dejanskih tvornih sil naroda, mu moramo priznati neko teoretično upravičenost zbog očividnega pomanjkanja domačih strokovnjakov. Ta zavest se nehote prikraje v naše razmišljanje. Doba prehoda iz ozkih prilik v redno državno poslovanje velike države enote, zahteva od nas neizmernih žrtev in le počasi prihaja čas ozdravljenja sedanje finančne onemoglosti Jugoslavije. Vendar to blede upanje more v nas živeti le vsled močne vere v naraščajočo izobrazbo ljudstva in posameznikov ter v rodovitnost zemlje.

Med stavko smo opazili dva pojava, ki jih je treba zabeležiti, ker kažeta nezdrave razmere, v katerih zori danes razvoj iz idiličnih časov predvojnne doline šentflorjanske, v treznejše pojmovanje širših gospodarskih vprašanj, ki tvorijo končno bistvo vsega državnega življenja. Del našega tiska, ki zastopa prav konzervativno javno mišljenje, ki po svoji naravi ni daleč od velekapitalističnega, se je tako enostransko postavil na stran stavkujočih, da je objektivni opazovalec, ki pozna kapitalistični in proletarski svet, moral strmeti nad to, recimo, nedoslednostjo in nad takim briskiranjem resničnega položaja. Čitatelj brez predsodkov je moral paziti, da mu ni šinil ironičen posmeh preko obraza, ko je našel zagovornike delavstva v krogih, ki so pred vojno komaj vedeli, da na tisoče delavcev v trboveljskih rovih koplje premog. V tem pogledu mora nastopiti pri nas iztreznjenje. Posebno v mezdnih bojih mora vsako strankarstvo, posebno pa ono, ki se je posebno razvilo pri nas, utihnuti, in govoriti imajo samo zastopniki kapitalističnih in proletarskih organizacij. Drugje je že davno tako. Krogi, ki so jim tuja celo glavna začela pre-

ventivne angleške kapitalistične socialne politike, ker niso v skladu z njihovim okusom in njihovimi predvojnimi tradicijami, naj vendar ne segajo delavstvu preveč v roko. — Proletariat sam odklanja tako mrtvo prijateljstvo, ki izvira iz pretiranega partizanstva, ali morda celo iz nepoučenosti in nevednosti.

Na delavski strani smo opazili veliko razcepljenost in vsiljevanje demagogov, ki jih le težko priznamo za prave delavske zastopnike. Ni naša dolžnost, učiti delavstvo sindikalne organizacije, čeprav je ministrstvo za socialno politiko že svojčas to akcijo pokrenilo — če se prav spominjamo. Pri mezdnih pogajanjih so nastopile poleg figurantov kot zastopniki delavstva osebe, ki jim neradi pripisujemo tisto poznavanje proletarskega življenja, ki ga občuti vsakdo, ki je v dnevnem stiku z njim in pozna tudi njegovo temno stran, čeprav se ne pripoznava k socialistični veri, ker ta nazor nima nobene tvorne sile in je obsojen samo na rušenje vsake solidnejše stavbe. Tisti, ki so izjavljali, da imajo pooblastilo skupnega delavstva, niso podpisali meznega sporazuma. Ako odštejemo legitimacijo poklica narodnega poslanca, moramo reči, da enostavno ne razumemo vodstva mezdnih pogajanj, da se je spuščalo v razgovor z navadnimi debaterji, ki ob sklepu seje niso podpisali pogodbe. Ni namreč to po našem prepričanju zgolj formalnost, ampak glavna stvar. Grupacijo delavstva pri mezdnih pogajanjih smo omenili zato, ker mislimo, da bi slednja potekla v stvarnejšem tiru, ako bi pokrajinska uprava za Slovenijo bolj upoštevala staro, preizkušeno strokovno delavsko organizacijo, kot pa predstavnik krogov, ki imajo vzrok, da tako nastopajo, kot smo videli zadnjič v bibliotekni dvorani palače pokrajinske uprave v Ljubljani.

Verona.

Ob vznožju Lesinskih Alp, v starodavni Veroni, ki je bila nekdanj avstrijska, se je sestal avstrijski zvezni kancelar dr. Seipel z italijanskim zunanjim ministrom Schanzerjem, da mu obrazloži obupni gospodarski položaj republike in ga naprosi za kakršnokoli rešitev iz krize. V prvi vrsti je apeliral na neposredno italijansko pomoč in je pri tem povdarjal tudi članstvo Italije v antanti. — Praškemu in berlinskemu obisku je sledil veronski, ki je zaključil politično potovanje zveznega kancelarja.

Italijansko časopisje je to pot s prav simpatičnimi besedami pozdravilo dr. Seipla na benečanskih tleh. Povdarjalo je, da je minula doba narodnostne napetosti na Južnem Tirolskem in v Primorju, kjer je bivša monarhija zatirala latinski element, in da se je z aneksijo Brennerja razblinil zadnji vzrok stoletnega sovraštva. Zvezni kancelar je moral pač z dvomljivim veseljem sprejeti to dobrodošlico, ker mu je mučna zavest, da več stotisoč Nemcev upapolno gleda proti severu preko meje svoje nove domovine, grenila trenutni užitek. Italijanski tisk je dalje naglasil, da se je po sklepu miru zelo poglobilo medsebojno poznanje Avstrijcev in Italijanov, ker so slednji v vedno

večjem obsegu začeli posecati Dunaj in avstrijska letovišča, pri čemur so našli mnogo simpatij pri prebivalstvu. Vendar ta izrazito italijansko uljudna gesta kancelarju ni prinesla posebnih vidnih uspehov. Prišlo je samo do izmenjave misli in stališč, in italijanski zunanji minister je na splošno obljubil, v mejah svojih dovolj vezanih pooblastil, namreč v okviru mirovnihih pogodb, priskočiti propadajoči Avstriji na pomoč.

Nekam nepričakovano za javnost so se odigrali ti dogodki, ki so si sledili z veliko naglico. Avstrijski tisk inozemskim obiskom kancelarja ne pripisuje velike važnosti in vidi v njih v prvi vrsti politično demonstracijo, ki naj zopet enkrat pokaže svetu brezmejno nesrečo države, kjer klonijo celo doslej močni duhovi, ter se vedno bolj širi panično razpoloženje. Vendar moramo reči, da smo baš v Avstriji tekom zadnjih treh let doživeli že toliko sličnih uprizoritev, da nameravani učinek ni nastopil v pričakovanem obsegu; večno povdaranje neposredno grozeče katastrofe je že začelo vzbujati dvom v njegovo odkritosrčnost in je bilo vedno neuspešnejše. Malokateri narod je po zlomu pokazal toliko malodušnosti in brezupa, kot avstrijsko prebivalstvo. Večni apel na pomoč inozemstva in s tem združeno napuščanje državljankega ponosa in čuta moralne odgovornosti napram domovini, sta napravila slab utis in sta dnevno manjšala ugled države.

Pogumnejši v Avstriji so ta položaj že davno uvideli, ali njihova svabila, naj se ljudstvo ne vdaja iluzijam o dvomljivi pomoči inozemstva, so ostala glas vpijočega v puščavi. Kamen je zdrknil po klancu ter gre svojo brzo pot, in samoprevara Avstrijcev narašča. Razjedajoči pesimizem, ki se je vsesal v psiho posebno mestnega prebivalstva, najde vsestranski odmev v večini časopisja. — Kdor čita situacijska poročila o avstrijski krizi, mora najti v njih očitno preveč negativnega tamenja in premalo one zdrave samozavesti, ki v najtežjih trenutkih obdrži ravnovesje in nikdar ne izgubi svoje ustvarjajoče sile. Zato smo se te dni prav začudili, ko smo čitali izvajanja uglednega dunajskega gospodarskega politika, dr. Gustava Stolperja, povodom obiska v Veroni, da bi bilo pametnejše, da je zvezni kancelar ostal doma in da je začel celiti državne avstrijske rane pri korenini, opirajoč se na samopomoč in na še zdrave dele avstrijskega državnega organizma. Ta brutalna in odkrita beseda je bila povsem na mestu, in je samo želeti, da bi njen globoki pomen našel več razumevanja pri vladi in pri strankah. Finis Avstrije je postal priljubljena krilatice, vendar ga pač še more odvrniti krepka volja prebivalstva, da noče zavreči najlepšega zaklada, ki si ga more narod priboriti, državne suverenosti, ter da noče materijelno in moralno propasti. In to velja tudi za one, ki nestrpno pričakujejo priključitve k Nemčiji, kajti le prerोजना in gospodarsko okrepljena Avstrija bo mogla stopiti v krog članov nemške države, ne pa hrom in beraški nestvor.

Razširjajte Trgovski list!

Oglase naročite lahko tudi na sejmskem prostoru pri prodajalki „Trg. lista“!

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

Tovarna v Črvenki je opremljena, da v 24 urah lahko predela 1.000.000 kg pese ali v normalnih razmerah 10—15.000 vagonov v sezoni. Iz te množine pese izdeluje po kakovosti 1000—1.500 vagonov kristalnega sladkorja, pri čemur se dobi 400—600 vagonov melase. Rajon te tovarne za peso je na severu Subotica, Senta, Knjki, Somborski, Titeljski in Bajski srez, Torža in Črvenka. Tovarna v Vrbasu ima rajon proti Novemu Sadu, ki pa je pomešan tudi proti subotički strani; na izmešanem prostoru je bilo izvršeno dobro rajoniranje. Katastralni oral v okolici Črvenke, kjer je zemlja naplovljena, da je 80—220 metrskih stotov pese. Da se doseže toliko množino, ga je treba gnojiti z 10 do 15.000 kg klevnega gnoja na 1 katastralni oral. Sicer daje ta zemlja 1000 do 4000 kg storžne koruze, 1000—1400 kg pšenice in 800—1300 kg ovsa na katastralni oral. Drugače se gnoji katastrofalni oral z 200 kg superfosfata, 100 kg solitra in 40 kg kalijevega chlorida. Tovarna je bila zgrajena leta 1912 in je začela obratovati 1913 leta. Zgradila jo je tvrdka Blecha iz Prage. Tovarna izdeluje kristalni sladkor, rafinade ne izdeluje. Po svoji opremi se smatra za najmodernejšo in najlepšo tovarno v Evropi. Pred vojno je stala okrog 18.000.000 kron. Stroji so iz Češke od Breitfeld in Danjeka, Škode in iz Budimpešte. Tovarna ima 600 delavcev, od katerih jih je 80—100 Čehov, 50 Hrvatov in Srbov, ostali pa so domači Nemci. Uradniki so Čehi, Nemci in Madžari.

Tovarna v Vrbasu je bila zgrajena leta 1912 in 1913 s kapitalom 10.000.000 kron. Stroji so od Breitfelda in Danjeka, ter Češkomoravske strojne tovarne iz Prage, ter od Danubiusa in Nicholsona iz Budimpešte. Od delavcev je 200 iz Češke, 150 Ličanov, 80 Nemcev in 40—50 Madžarov. Uradniki so Čehi in Madžari. Izdeluje se samo kristalno peščeni sladkor. Kapaciteta je 140 vagonov repe dnevno.

Tovarna sladkorja v Velikem Bečkereku je opremljena, da lahko dnevno podela 120 vagonov repe in, da izdela 1200 vagonov kristalnega ali peščene sladkorja. Tovarna leži ugodno; siber je zgubila del zemljišča, ki ga je zasejavala zrepa, vsled razmejitev, vendar je v stanju, da na ozemlju Banata krije svojo potrebo. Tovarna je zgrajena z kapitalom 6.000.000 kron leta 1911. Tujih uradnikov ima 10, profesijelnih delavcev 60—70, ki so Čehi in Madžari, navadnih delavcev 600—700, ki so po narodnosti pomešani Srbi, Mad-

žari, in Nemci. Tovarna je urejena samo za izdelavo kristalnega sladkorja, a ne tudi rafiniranega sladkorja.

Tovarna v Osjeku je zgrajena l. 1905. Osnovale so jo prva Harvaška štedionica v Zagrebu, Hrvaška poljedelska banka in Živnostenska banka v Pragi z okoličanskimi veleposestniki in sicer z kapitalom 5.000.000 kron. Tovarna je izdelovala pred vojno 800 do 1000 vagonov sladkorja. Ona ima tudi rafinerijo in je v stanju, da izdeluje tudi vsakovrstni sladkor. Peso je dobivala povečini iz Srema, le majhen del tudi iz Slavonije. Tovarna lahko v 24 urah podela 85 vagonov sladkorne repe. Rezance tovarna suši. (Dalje prih.)

Izvoz in uvoz.

Prepoved izvoza živil iz Poljske. Kakor poročajo iz Varšave, je poljska vlada zabranila izvoz glavnih živil.

Izvoz našega lesa v Italijo. Po italijanskih statističnih podatkih se je v prvih treh mesecih izvozilo iz Jugoslavije v Italijo okoli 75.000 ton lesa.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Tržaški vzorčni sejem. Kakor javljajo tržaški listi, je kralj poveril vojvodo D'Aosta, da svečano otvori tržaški vzorčni sejem. Po poročilih listov pridejo na sejem tudi zastopniki Trgovske zbornice iz Aleksandrije v Egiptu.

Industrija.

Električna centrala v Ogulinu. V Ogulinu se je nedavno ustanovila delniška družba v svrhu, da čim prej zgradi potrebno električno centralo. Ta centrala se zgradi ob stoku reke Dobre in Bistraca, ki je oddaljen od Ogulina samo šest kilometrov.

Denarstvo.

Osiguranje valute. Generalna direkcija carine obvešča, da se ima za izvoz otrobov osigurati valuto ravnokot, kakor za druge predmete, za katere je osiguranje valute predpisano v smislu člena 16. pravilnika.

Kurzi listin, izdanih na zlato ali inozemsko valuto. Da bi se pravilno pobirale takse po zakonu o taksah in pravilno določala pristojnost za sojenje, nadalje zato, ker se vrednost listin, izdanih na zlato ali inozemsko valuto, proti dinarju menjava, je komisija, ustanovljena z odlokom gospoda ministra za finance, za določanje kurza, po katerem se morajo preračunavati na vrednost dinarja vse listine, ki slovejo na zlato ali inozemsko valuto, določila nastopne kurze, ki veljajo za čas od dne 1. do vštete dne 30. septembra t. l.: 1 napoleon 320 Din; 1 turška lira v zlatu 860 Din; 1 angleški funt 873 Din; 1 ameriški dolar 82 Din; 100

francoskih frankov 672 Din; 100 švicarskih frankov 1596 Din; 100 grških drachem 187 Din; 100 italijanskih lir 384 Din; 100 nemških mark 10 Din; 100 češkoslovaških kron 220 Din; 100 madžarskih kron 6 Din; 100 romunskih levov 69 Din; 100 bolgarskih levov 51 Din; 100 španskih pezov 1300 Din; 100 nizozemskih goldinarjev 3240 Din; 100 danskih kron 1807 Din; 100 avstrijskih kron Din —.16; 100 poljskih mark Din 1.30.

Zlata pariteta v Avstriji znaša od 28. avgusta do 2. septembra 17.000 avstrijskih kron.

Carina.

Zlata carinski nadavek v Nemčiji znaša od 30. avgusta do 5. septembra 21.950 odst. proti 17.400 odst. izza dne 23. avgusta.

Trošarine.

Trošarina na bencin. Generalna direkcija posrednih poreza je z aktom, br. 20475, sporočila generalni direkciji carin, da je v razpisu C. br. 5077 pogrešno postavljeno, da se trošarina na bencin plača za 100 litrov, ampak se mora glasiti za 100 kilogramov in se ima tedaj v tem smislu predmetni razpis popraviti.

Dobava, prodaja.

Dobava zabojev. Intendantsko skladišče v Ljubljani (Moste) razpisuje na dan 6. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne ofertalno licitacijo glede dobave 4.200 zabojev za prepečenec. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

P. n. naročnikom!

Radi ponovnega zvišanja tiska, smo žal primorani zvišati tudi naročnino, tako da stane list od 1. septembra za celo leto 360 K, za pol leta 180 K, za ¼ leta 90 K, za mesec 80 K in posamezna številka K 2.50.

Novi »Mednarodni pisemski pristojbenik« je izšel te dni. Novi pristojbenik velja za pisemske pošiljke v ožjem smislu, t. j. za pisma, dopisnice, tiskovine, blagovne vzorce, poslovne papirje in mešane pošiljke. Pristojbenik je razdeljen v več delov, od katerih sta najvažnejša prvi in drugi del. V prvem delu so občna določila za pisemske pošiljke, ki se nanašajo na prepovedi razpošiljanja, na pristojbinska določila in razpošiljalne pogoje posameznih vrst pisemskih pošiljk, potem na predpise glede priporočanja, povratnic, ekspresne dostave, preklica pošiljk, izpremembe naslova, poizvednic itd., pa tudi glede frankiranja pisemskih pošiljk. Drugi

Feldbacha, kdor je rekel A, more reči tudi B.

Nekaj dni nato je bila prezentirana »a viste« tratta in plačana proti vročitvi konnossementa. Slednji je bil takoj odposlan antwerpenskemu spediterju tvrde Feldbach in sicer z naročilom, naj se pošiljka takoj po dohodu stavi na razpolago posredovalcu Mertens.

Parnik bi moral čez par dni dospeti v Antwerpen, in zlasti Kurt je bil radoveden, kakšen bo rezultat te prve kupčije s sadjem. Toda pretekle je celi teden in vendar ni bilo glede pošiljke še nobenega poročila. Tedaj piše Fric spediterju, da se zelo čudijo, ker ni o prihodu parnika nič slišati, in da naj takoj sporoči, kdaj pričakujejo parnik v Antwerpen. Pošiljka je že celi mesec na potu.

Končno je dospelo pojasnilo iz Antwerpna in sicer je bilo javljeno, da parnik »Peninsula« sploh ne pride v Antwerpen, ampak da odloži v Londonu svoj tovor; pošiljka oranž bo odposlana v Antwerpen s parnikom »Huddersfield«.

»No, lepa reč to!« zakliče gospod Feldbach; »oranže so najbrže že več dni v Londonu in s tamošnjim ležanjem in prekladanjem gotovo niso nič pridobile na kakovosti. Tak nesmisel, pošiljati oranže v Antwerpen čez London!«

(Dalje prihodnjic.)

del navaja enakovrednosti inozemskih pristojbin v razmerju z zlatim frankom, pojasnjuje, v katere države so dovoljene ekspresne pošiljke in prošnje za preklic pošiljk ali izpremembo naslova, našteva države, ki priznavajo izkaznice o istovetnosti, in pa države, ki so uvedle službo s plavajočimi blagajnicami, in navaja naslove, kamor je treba pošiljati prošnje za preklic pošiljke ali za izpremembo naslova in pa poizvednice po navadnih in priporočenih pošiljkah. Oblika imenovanega pristojbenika pa je prevelika, namreč 30×40 cm.

Znižanje brzojavnih pristojbin za Čehoslovaško. Počeni s 25. avgustom t. l., se je znižala pristojbina za brzojavke v Čehoslovaško od 25 na 19 zlatih centimov od besede. Za novinarske brzojavke pa ostane dosedanja pristojbina 8 centimov od besede v veljavi.

Ljubljanski veliki sejem.

Posestnike permanentnih legitimacij ponovno opozarjamo, da dobe sejmški znak šele pri sejmških blagajnah v zameno za pri legitimaciji nahajajoči se kupon. Za polovično vožnjo po železnicah zadostuje legitimacija sama, ne da bi bilo za to treba sejmškega znaka. Dohod na sejmške prostore je pa dopuščen za posestnike legitimacij le v zvezi s sejmškim znakom.

Razsvetljava razstavišča. Kakor lansko leto, tako bo tudi letos razstavišče iz varnostnih ozirov ponoči dobro razsvetljeno. Nekaj naravnost krasnega pa bo razsvetljava zabavnega dela sejmšiča, kadar bo zlasti v Latermanovem drevoredu gorelo na stotine žarnic. Montažna dela za to razsvetljavo dela tukajšnja tvrdka Štebi & Tuječ, potreben električni tok bo pa proizvajala posebna električna centrala, ki bo proizvajala preko dnevnih ur tudi za pogon strojev z električno silo.

Poštni urad Ljubljana veliki semenj začne poslovati permanentno dne 1. septembra. Sprejemal bo vse poštne pošiljke in brzojavke ter posredoval telefonske pogovore. Da se zadosti vsem željam, bodo na sejmšiču zatos tudi tri javne telefonske govornice in sicer dve pri poštnem uradu Ljubljanskega velesejma, ena pa na novem sejmšiču za Latermanovim drevoredom.

Dela na sejmšiču: Dela nasejmšiču, zlasti na novem delu razstavišča, se bližajo svojem koncu. Gledalce naravnost preseneti ogromno število novih paviljonov, ki so nastali na travniku med drevoredom v Šiški in Koslerjevih gradičih. Njih pestrost je jako bujna in tvori jo svojih oblikah zelo posrečen pendant k staremu sejmšiču. Izmed večjih gradb naj omenimo le po svojem stilu zelo dopadljiv nov razstavnih paviljon »K«, dalje razstavnih paviljon »L«, čegar gradba spominja na obliko, ki smo jo vajeni videti na Praškem sejmšiču. Po svoji gradbi nekaj posebnega pa je velika sejmška restavracija, ki se baš s svojo nesimetričnostjo tako okusno prilagodi celoti. Nekaj res originalnega je ruska hišica z lično ograjo, v kateri se nameravajo nastaniti za dobo sejma naši bratje Rusi, da bodo tam krepčali posetnike sejma s pristnim ruskim čajem in pristnim ruskim prigrizkom. Tudi prijatelj dobre vinske kapljice bo našel ta paviljon, ki so ga postavili dolenski in bizeljski vinogradniki ne samo udobno, temveč tudi mično streho. Nič manj pa bo presenetilo vsakega razstavljalca tudi staro sejmšiče. Na njem ugleda veliko število novih zasebnih paviljonov, tako da mu popolnoma spremenijo ono lice, ki ga je imelo lansko leto, ter ga napravi očesu tembolj okusnega. Živ dokaz uspeha lanskega sejma je, da je veliko število lanskih razstavljalcev izdatno povečalo svoje paviljone in napravilo iz njih nekaj res umetniškega. Tako paviljona Gospodarske zveze sploh ni več spoznati. Izmed novih naj omenimo predvsem zgradbo naše domače, v tujini se nahajajoče družbe »Triglav«, ki tvori nekako idealno središče sejma. Število vseh razstavnih paviljonov utegne letos presežati 80. Če je bilo razstavišče že lansko leto polno razstavnega blaga, bo letos tvorilo, čim pride enkrat v okoližje teh paviljonov življenje, krasno sliko vzpodbudne podjetnosti industrije, obrti in trgovine.

Oglašajte v »Trgovskem Listu!«

Podlistek.

Od začetnika do popolnega trgovca.

(27. nadaljevanje.)

VI. POGlavJE.

Pomnožitev kupčijskih zvez in dela. — Smela v trgovini s sadjem. — Nenavadna oferta iz Kairo.

Naši prijatelji so se morali nekaj tednov s podvojeno pridnostjo poprijeti dela. Trgovina z Levante je delala velike korake v napredku, in že od g. Bruckmanna vpeljana trgovina z Italijo, Portugalsko, Maroko, Alžirijo, Tunisom in Tripolisom se je znatno razširila, tako, da je korespondenca rastla dan za dnem. — Vodili so jo večinoma v francoskem jeziku, toda dohajala so tudi druga, predvsem španska pisma. To je dalo Kurtu povod, da se je z vso vnemo poprijel učenja španskega jezika, kajti jezilo ga je, da dobiva pisma, katerih vsebine ne razume.

Dobivali so že različne vrste blaga iz dežel Sredozemskega morja, le uvoza in trgovine s svežim sadjem ni bil g. Feldbach noben prijatelj in se je vedno ogibal. »To trgovino prepustim velikim uvoznikarjem, ki se pečajo samo s sadjem, kajti za to je treba velikih izkušenj in izredno dobrih zvez.«

V začetku decembra je poprašal agent iz Kartagene, bi-li bili pri volji sprejeti malo pošiljko oranž, katero bi rad njegov trgovski prijatelj iz Murcia kot poskušnjo konsigniral v Antwerpen.

Kurt, ki je imel veliko nagnjenje do Špancev zaradi učenja njih jezika, je prosil očeta, napraviti ta mali poizkus. Ako bi se ta obnesel, bi lahko polagoma podvzeli tudi trgovino s sadjem, ki so jo do zdaj zane-marjali. Tudi prokurist ni proti kupčiji ničesar ugovarjal in slednjic je, sicer nerad, privolil v njo tudi gosp. Feldbach.

Obvestili so agenta v Kartageni, da sprejmejo naročilo, in obenem naročili, naj pošiljko takoj odpošlje, kajti ravno pred Božičem je največje povpraševanje po oranžah in mora pošiljka dospeti v Antwerpen na vsak način nekaj dni prej.

Le mimogrede se je vzbudil mali pomislek, ko je kmalu na to poročal novi trgovski prijatelj iz Murcia, da je naložil oranže na parnik »Peninsula« in da si je dovolil za 70% faktuurnega zneska 1320 frankov, torej za 924 frankov izstaviti za konnossement »a vista tratto«.

O takem pogovju seveda ni bilo poprej nikakega govora, toda ker je kartagenski agent opisal oranžnega trgovca kot poštenega in dostojnega moža, se mu je sklenilo dovoliti ta predujem, kajti, po mnenju gospoda

II. Ljubljanski velesemenj od 2.–11. sept. 1922

Otvoritev II. Ljubljanskega velesejma.

Nekako pred poldrugim letom so se pričele širiti prve vesti, da so podjetni slovenski trgovci, obrtniki in industrialci sklenili prirediti v Ljubljani semenj po vzorcu drugih sejmov, ki so jih posebno po vojni pričeli prirediti po vseh večjih mestih. Celo ljudem, ki so dobro poznali razširjenost in moč slovenske industrije, se je zdela ta misel skoraj predrzna. Kako so šele dvomili oni, ki si niti predstavljati niso mogli, kako po vseh skritih dolinicah in prijaznih krajih naše lepe slovenske domovine vstajajo nova podjetja, kako rastejo in se širijo iz malih začetkov in vstvarjajo dan za dnem najraznovrstnejše predmete; kako počasi odrivajo s trga importirano, tuje, največkrat manj vredno, a dražje blago in tako delajo v čast in blagor našega naroda in naše mlade države.

Ko se je potem otvoril, vršil in dokončal Ljubljanski semenj in to z uspehom, ki je daleko prekosil največji optimizem, še je vsakdo čutil moči in sili, ki je bila prezentirana na sejmu. Ta veliki razvoj se je predvsem pripisoval novemu položaju, ki ga je zavzela Ljubljana v naši narodni državi. Res je, da je tudi to znatno pripomoglo k temu, vendar je ta razvoj največ posledica dolgotrajnega boja Slovencev za njih narodni obstanek. V tem trdem in hudem boju smo spoznali, da ni dovolj, če vcepjamo svojim otrokom narodno zavest v njihova mlada srca; da ni dovolj, če bodrimo drug drugega k potrpežljivosti in vztrajnosti, in da ni dovolj, če vzgajamo svoje sinove za dobre uradnike, ponižne kmete in pohlevne delavce, ki jih je vse skupaj konečno vendarle izrabljal tujec v svoj masten dobiček in našo veliko škodo. Uvideli smo, da si bomo svojo pozicijo utrdili šele takrat, kadar bomo ogromna prirodna bogastva naših pokrajin sami izkoriščali in kadar bodo tudi trgovina, obrt in industrija širom naše slovenske domovine v naših slovenskih rokah. Z energijo in vstrajnostjo, z marljivostjo in bistroumnostjo, ki so vsakemu Slovencu prirojene, smo konečno tudi na tem polju z malimi izjemami izvojevali častno zmago. In to zmago smo skoraj v popolni veličini opazovali prvič na lanskem sejmu.

Iz teh vzrokov Ljubljanski sejem ni bil zamišljen — kar je bilo tudi edino pravilno — kot kaka mednarodna institucija, temveč je bil njegov namen ta, da poda kolikor mogoče verno sliko onega, kar produciramo in izvršujemo doma. Tuja industrija se pritegne samo v toliko, kolikor je neobhodno potrebno.

Lanski Ljubljanski sejem je svoj namen častno in v polni meri dosegel. Njegov uspeh je zvalil tudi hrvaške industrijske, obrtniške in trgovske kroge, da so tudi oni v svoji prestolici, v banskem Zagrebu, priredili semenj, svoj »Zagreb. Zbor«. Vršil se je od 17. junija do 2. julija in smo o njem v našem listu poročali. Omenjamo samo, da so o priliki njegove otvoritve zagrebški listi povdarjali njegov internacionalni značaj.

V našem listu smo povodom lanskega sejma izrazili tudi željo, da naj bi ostal ljubljanski velesemenj stalna institucija. Kakor vse kaže, se bo naša želja, ki je obenem želja vseh gospodarskih krogov v Jugoslaviji in tudi izven nje, uresničila. Danes se je izvršila svečana otvoritev II. Ljubljanskega velesejma, ki se bo zaključil 11. septembra.

Kakor lani, tako je tudi letos uprava velesejma izvršila ogromno delo pod vodstvom našega uglednega in marljivega someščana in podjetnega industrialca gosp. Bonača, predsednika II. Ljubljanskega velesejma. Ni bilo to morda lahko delo enega meseca. To je težko delo enega leta. Ni naša navada deliti pohvale, ven-

dar bi si šteli v zlo, če ne bi na tem mestu javno napisali iskrene zahvale g. Bonaču, vodstvu in upravi sejma in vsemu industrijskemu, trgovskemu in obrtnišskemu stanu. Največja in najbolj zaslužena pa bo zahvala in zadovoljčina vsem tem pač uspeh II. Ljubljanskega velesejma, o katerem niti malo ne dvomimo. Nasprotno, prepričani smo, da bo letošnji semenj ravno vsled splošne gospodarske krize še veliko bolj uspeh, kakor lansko leto. Že dosedanje zanimanje nas v tem utrjuje in nam vliva najboljše nade za bodočnost.

Govor predsednika sejma g. Bonača.

Danes ob 10. uri dopoldne se je izvršila svečana otvoritev II. Ljubljanskega sejma. Že dosti pred 10. uro so prihajali posamezni gostje in so si z velikim zanimanjem ogledovali razstavne prostore. Dasiravno vsled raznih zaprek, posebno vsled deževja zadnjih dni, razstavni prostor še niso bili popolnoma urejeni, vendar so se vsi izrazili zelo laskavo in pohvalno. Vzorni red, ki vlada vsepovsod, znak dobre in vestne organizacije, so vsi izredno pohvalili. Posebno gosti iz tujine so bili iznenadeni in jim je posebno ugajal dobro izbrani prostor.

Malo po 10. uri je predsednik sejma, gosp. I. Bonač otvoril II. Ljubljanski veliki semenj, pozdravil številne goste s sledečimi besedami:

Imenom predsedstva celokupnega odbora Ljubljanskega velesejma si štejem v prijetno dolžnost, Vas, velečena gospoda, ob otvoritvi druge naše prireditve, kar najprisrčneje pozdraviti!

Uspeh, ki ga je imel pokazati naš lanski velesemenj, prvi v naši osvobojeni domovini, je bil nad vse sijajen, tako v moralnem, kakor tudi v gospodarskem oziru. V moralnem, ker se je izkazal velesemenj, kot najučinkovitejša propaganda za medsebojno zblizanje in spoznavanje odtujenih si delov naše kraljevine, v gospodarskem, ker so na svoj račun prišli v enaki meri tako razstavljalci, kakor tudi kupci. Sklenile so se številne kupčije in navezali mnogobrojni trajni trgovski stiki. Zlasti poživljajoče je vplival I. ljubljanski veliki sejem na našo industrijo, ki se je baš nahajala v precejšnji stagnaciji. Sejem je odprl nova tržišča njenim izdelkom in jo tako zaposlil za mesece.

Dasí je naša domača trgovina, industrija in obrt že s svojim prvim nastopom vzbudila vseobčo pozornost in nedeljeno priznanje, bo letošnja razstava, kakor se nadejam, pokazala na našem gospodarskem polju nadaljnji, razveseljivi napredek, ki bo ob enem dal najlepše spričevalo tudi naravni inteligenci in marljivosti našega jugoslovanskega delavca. Specijelno Slovenci smo bili že od nekdanj primorani, ker nam zemlja ni nudila zadostne prehrane, udeležiti se v najraznovrstnejših pridobitvenih panogah. Po najbolj skritih in od prometa oddaljenih kotičkih naše ožje domovine je poganjala domača obrt krepke korenine. V mestih se je kljub oviram od strani tujega gospodarja, ki ni s prijaznim očesom motril našega gospodarskega pokreta, lepo razvijala slovenska trgovina. Najtežje stališče je imela naša industrija, ker se je morala boriti proti nadmočnemu tujemu kapitalu. V razmeroma kratkem razdobju treh let od prevrata sem, je pa tudi ona — osvobodjena tujih spon — izredno napredovala, tako, da smemo zreti z neomajenim zaupanjem v bodočnost. Od smotranejšega našega dela za povzdig domače industrije, trgovine in obrti bo imela največjo korist država sama, ker se gospodarske potrebe posameznih pokrajin tako zelo razlikujejo med seboj. Potrebno je torej, kar najživahnejše izmenjavanje produktov in izdelkov, koje izmenjavo pa zopet najbolj pospešuje institucija velesejmov.

Letošnji naš velesemenj si je nadel še specijelno novo zadačo: zainteresirati inozemsko industrijo, da razstavi na ogled in nakup pred vsem ono blago, ki se pri nas še ne proizvaja. Povabilu so se inostranske tvrdke odzvale v prav častnem številu. Jasno je, da se napram inozemstvu ne moremo hermetično zapreti in se zadovoljiti s tem, kar sami produciramo. Vdeležba tuje industrije bo predvsem blagodejno vplivala na našo industrijo, ki ne bode samo skušala se vsestransko izpopolniti in zadostiti najdalekosežnejšim domačim potrebam, temveč bo tudi napepla vse sile, da čimpreje stopi na svetovni trg vsaj z onimi izdelki, za katere nam nudi lastna zemlja surovine.

Kakor sem že preje omenil, je naše delo eminentno državotvorno, vsled česar smo a priori računali na popolno razumevanje naših težav od strani merodajnih mest. Z veseljem ugotavljam, da naša nada ni bila neupravičena in, da nam je nudila vlada, v kolikor je pač v sedanjih razmerah to mogoče, vsestransko podporo. Nadalje mi je dolžnost, se posebej zahvaliti mestni občini, ki nam je šla izredno na roko. S hvaležnostjo se pa moram tudi spominjati uprave drž. železnic ter južne železnice za dovoljene, nam dragocene ugodnosti. Vsem izrekam v imenu celokupnega odbora kar najiskrenejšo zahvalo. Iskreno se pa zahvaljujem tudi onemu činiteľju, brez katerega bi bil vsak uspeh nemogoč, to je našemu časopisju, ki z vnmemo in razumevanjem podpira itak ne lahko delo.

Vaša prisotnost, odlična gospoda, nam je porok, da se lahko zanašamo tudi nadalje na najizdatnejšo podporo odločujočih faktorjev, kar bode v bodrilo bodočemu našemu delu.

Čast mi je osobito pozdraviti gosp. ministra trgovine in industrije Osman Vilovića, ki se mu znova vdano zahvaljujem, da je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo našega sejma. Prisrčno pozdravljam g. ministra za socialno politiko dr. Žerjava in zastopnika ministra za vojno in mornarico, g. generala Dokića, komand. Dravske divizije, zastopnika ministrstva za poljedelstvo, načelnika gosp. Miloša Štiblerja, zastopnika ministrstva za notranjo politiko, g. Svetka in jim za naklonjenost izrekam najtoplešo zahvalo.

Iskren pozdrav in zahvalo našemu častnemu predsedniku, ministru in pokrajinskemu namestniku g. Iv. Hribarju, ki nam je kot znan prijatelj slovenske industrije, šel vedno in povsod z dragocenim nasvetom in dejanjem na roko, ki pa radi bolezní žal ni mogel priti. Prisrčno pozdravljam pa tudi vse druge zastopnike vlade in armade, dalje reprezentante inozemskih vlad, zastopnika nemške vlade g. Valdecka, zastopnika avstr. republike dr. Kohlrussa, zastopnika belgijske vlade g. André Mot-a, zastopnika francoske vlade, angleške, italijanske, grške države in konečno zastopnika bratske češkoslovaške republike, generalnega konzula dr. Beneša, člane narod. predstavništva, zastopnike mesta Ljubljane in drugih občin, dalje zastopnike Trgovske in Obrtne zbornice in industrijskih komor in vse druge korporacije, osobito odposlanstvo bratskega Zagrebačkega Zbora.

Pozdravljam tudi vse ostale spoštovane navzoče, ki ste blagovolili udeležiti se otvoritve našega II. Ljubljanskega velesejma.

In sedaj si dovoljujem prositi g. pokrovitelja ministra trgovine in industrije, da blagovoli otvoriti II. Ljubljanski velesemenj.

Ne bilo bi pa zadoščeni srčni potrebi nas vseh, če bi se ne spominjali prvega borca za našo osvoboditev, junaškega našega kralja Aleksandra. Častita gospoda bo gotovo soglašala z menoj, da odpošljemo s tega

mesta Njega Veličanstvu sledeči brozjavni pozdrav:

»Od vseh delov lepe naše kraljevine k otvoritvi II. Ljubljanskega velesejma došli zastopniki industrije, trgovine in obrti, pošiljajo Vašemu Veličanstvu iskrene pozdrave, in Vas zagotavljajo svoje neomajene zvestobe in udanosti.«

Govor ministra za trgovino in industrijo, gosp. Osman Vilović.

Poštovani zbornice! Veoma sam sretan, da sam doživio ovaj redak moment, da mogu kao ministar za trgovinu i industriju prisustvovati u ime kraljevske vlade in narodnog predstavništva toj manifestaciji te da u svoje ime i u imenu kr. vlade otvaram današnji ljubljanski veliki sajam.

Nato je g. minister govoril o važnosti sejmova v preteklosti in v sedanjih modernih dobi, omenil lepo uspele prireditve v Sarajevu in Zagrebu ter velike uspehe lanskega ljubljanskega velikega semnja ter izrazil svoje prepričanje, da bo tudi letošnja prireditve v vsakem oziru uspele.

Svoj govor je g. minister zaključil: »Vesel sem, da morem prisostvovati tej kulturni, patriotični in solidni prireditvi Slovencev in kličem: Živeli Slovenci!«

Govor generalnega konzula češkoslovaške republike, gosp. dr. Beneš.

»Dovolite mi, da kot dojem zastopstva tujih držav in v imenu vseh konzulatov ter v svojem imenu izrečem najiskrenejšo zahvalo za prijazno povabilo in prijazne besede. Že lansko leto nam je I. ljubljanski veliki semenj pokazal velik uspeh jugoslovanske industrije. Prepričani smo, da bo tudi II. ljubljanski veliki semenj pokazal iste dokaze marljivosti in pridnosti, teh splošnih lastnosti Slovencev. Vsled tega v imenu zastopnikov kličem g. predsedniku Bonaču in vsem gg. odbornikom najiskrenejšo častitke!

Živela jugoslovanska industrija!
Vivant, floreat, crescat!«

Po govoru g. dr. Beneša je godba zaigrala vse tri jugoslovanske narodne himne, nakar so si gospodje ogledali razstavišče.

Prostor nam ne dopušča, da bi omenili vse predstavnike oblasti, uradov in institucij, ki so se udeležili otvoritve in s tem dokazali spoštovanje in zanimanje za trud in delovanje naših vrlih industrijskih, trgovskih in obrtniških krogov.

Omenjamo samo sledečo gospodo: Podpredsednik g. dr. Baltič, zastopnik »Zagrebačkog Zbora« g. Šandor Aleksander, ki se je prireditve udeležil tudi kot zastopnik Zagrebske trgovske komore itd. g. dr. Stjepan Buć, tajnik »Zagrebačkog Zbora«, dalje g. Marko Bauer, zastopnik Saveza industrialca, gg.: dr. Hinterlehner in dr. Dolenc, univerzitetna profesorja, poslanci dr. Kukovec, prof. Reisner in Sadović, poverjenik Ribnikar, in industrialci Dragotin Hribar, Jelačin, Polak, Rojina, Golob, Vincenc Born, Šarabon, Zebal, Weixel, Strmecki in Čuček.

Radosno je bil pozdravljen general R. Maister. Med udeleženci smo opazili tudi g. dvornega svetnika Regallyja, podpredsednika ljubljanskega višjega sodišča in gg. ing. Šukljeja in dr. Goljo v imenu Zveze slov. industrijcev, g. dr. Šavnika, finančnega delegata in in mnoge druge gospode.

Posebno pa moramo omeniti, da se je prireditve udeležilo mnogo inozemskih časnika, med temi je publicist Herman Wendel in dopisnik »Manchester Guardian«, enega največjih angleških listov, g. Jakoba Altmaiera.

O semnju bomo še podrobno poročali in bomo ob tej priliki in bomo ob tej priliki o vseh važnejših vrstah industrije posvetili strokovne članke.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino

in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7
preje Hammerschmidt (Mühleisen)
nasproti Križanske cerkve.**SIEGEL & DRUG**

Industrija platnenega in bombažastega

En gros!

blaga

En gros!

LJUBLJANA, Dunajska cesta štev. 31.

KORANIT

asbestni škrlj.

Tovarna Karlovac.

Najboljša streha, najbolj trpežna,
najcenejša. Pojasnila daje:**F. Hočevar,**
Žirovnica, Gorenjsko.

Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp., Postojna

Centrala: Ponteba.

Podružnica: Postojna (Poštni predal 17). Villach (Poštni predal 51)

Agentura: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

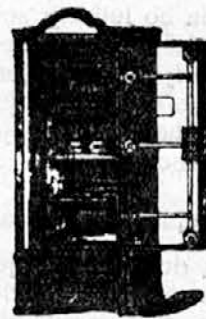
Oprema vsake vrste blaga.

Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v kateri koli kraj.

Vsa naročila za Jugoslavijo sprejema medn.
trg. sped. in sklad. d. d. »Orient«, podružnica
Ljubljana, Sodna ulica štev. 3.

Ustanovljeno 1896

Ustanovljeno 1896

FRANC SCHELL

I. JUGOSL. IZDELOVALNICA

BLAGAJN

MARIBOR, Koroška c. 31.

„HORTUS“

I. hrv. tvornica konzerva

Dioničko društvo

Zagreb, Paromlinska c. 11.

Zahtevajte cijenik!

Ako si hočete nabaviti ob priliki II. Ljubljanskega
velesejma prvovrstna švicarska svilena sita znamke
„Albert Wydler“, nadalje volnena sita, žično tkanino
in ostale mlinske potrebščine, tedaj obiščite naš pro-
stor št. 349 v paviljonu „H“.**Čadež & Brdar, Ljubljana,**

specialna trgovina z mlinskimi potrebščinami.

!! Najugodnejši nakup !!

Šolske zvezkedobavlja po najnižjih cenah **Tiskarna Sava, Kranj.**

Za trgovce posebno nizke cene! Ljubljanski velesemenj. paviljon E, št. 17

Za osnovne, srednje in obrtne šole, v obliki,
kvaliteti in linamentu natanko po predpisih.
Nadalje vse šolske in pisarniške po-
trebščine, vsakovrsten papir in raz-
glednice,**TEODOR KORN**

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

se priporoča cenj. občinstvu za
izvrševanje vsakovrstnih klepar-
skih in vodovodnih inštalacijskih
del ter za pokrivanje streh. Vsa
stavbinska in kleparska dela v
priznato solidni izvršitvi. — Pro-
računi brezplačno in poštne pro-
sto. — Popravila točno in po naj-
nižji ceni. Pločevinasta ambalaža
kakor kante za firnež, olje, ben-
cin, doze za barve, kandite in
konzerve.**„SINTA“**Splošna Industrijska in Trgovska druž-
ba z o. z., Ljubljana, Miklošičeva c. 15dobavlja iz skladišča ali tovarne: Gospodarske stroje in razno
orodje, stroje in druge potrebščine za mlekarstvo. Nosilce, beton-
sko železo, lite cevi, žico, strešno lepenko. Vse vrste železa, plo-
čevin, žebeljev. Različna orodja, okove za zgradbe, ter razne hišne
in kuhinjske potrebščine. Motorje vseh vrst za pogon z bencinom,
sirovom oljem in paro. Cele naprave za izdelovanje plina in
briketov. Tračnice, ogibe, vozove in vse druge potrebščine indu-
strijskih železnic. Cevi za vodovode in plin, ter vse tozadevne
armature. — Najugodnejša nabavna prilika za trgovce in industrij-
ce po tvorniški ceni.En gros trgovina
F. ČUDEN, LJUBLJANA
Marijin trg št. 3razstavi na Ljubljanskem velesemnju 2.—11.
sept. 1922. Paviljon E št. 6a**Švicarske žepne ure:**Omega, Doxa, Eterna, Cyma, Tavannes Watch,
Prevoté, Emigma, Volo itd.**Amerik. double bižuterija.****Pozor!**Priporočava se za nakup vsakovrstne železnine, ka-
kor pohištvenega in stavbnega okovja, nosilk, želez-
niških šin, vsako količino portland cementa itd., nudeno
Vam po najnižjih cenah.**ZALTA & ŽILIČ**

trgovina železnine na debelo in drobno, Ljubljana, Dunajska c. 11.

Pozor!**Weissbacher, lesnoindustrijska družba z o. z., Ljubljana**

Telefon 114

Dunajska cesta 66.

Telefon 114

I. obrat: Parna žaga. Tesarstvo. Izpe-
ljava in naprava strešnih stolov za visoke
stavbe in zvonike, stropov, slepih in la-
dijskih tal, verand, paviljonov, kegljišč,
vrtnih ograj, ledenic, mostov, polotaže.II. obrat: Strojno mizarstvo. Stavbeno
mizarstvo: okna, vrata, portali, stopnjice,
steklenih sten.III. obrat: Tovarna lesenih šaluzij in
rolo za okna po lastnem preizkušenem
sistemu.

Vzorčni velesejem v Pragi

od 3. do 10. sept. 1922

**Centralno tržišče
srednje Evrope.**

Najcenejši Izvirek za nabavo raznovrstnih izdelkov čehoslov. industrije.

Velesejmski znak z izkaznico stoji 25 Din, služi kot permanentna vstopnica v razstavišče in upravičuje k popustu pri vožnji po železnici. Velesejmski stanovanjski urad preskrbi udeležnikom ugodna stanovanja. Natančnejša pojasnila dajejo vsi čehoslovaški konzulati, zastopniki Praškega velesejma in

Velesejmska pisarna

Praga I., Staroměstská radnice

ker se prodajajo tuji znaki in izkaznice.

Mavec - gips

portland- In roman-cement, apno, opeko, umetni škrlj, strešno in izolacijsko lepenko, watprof, karbolinej, drvocement, razne žeblice

nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič in dr.

veletrgovina s stavbenim materijalom

Ljubljana,

Miklošičeva cesta šte. 13.

Prevzame se tudi izpeljava xylo-litnih tlakov.

Ali ste že okusili

„LUKUL“ ???

naš prvi, edini domači juhini izvleček (zabela), kateri

prekosi

vsled izdatnosti okusa in cene vse druge izdelke.

Izdeluje „LUKUL“, d. d. z o. z.

Zahtevajte v vseh trgovinah! Ne pošiljajte našega denarja v tujino!

Pozor! Ne zamudite prilike

ter si nabavite obutev, katero Vam nudi v veliki izbiri po še starih ugodnih nizkih cenah, dokler zaloga ne poide

trvdka

Ant. Krisper

Ljubljana, Mestni trg 26

Istotam se sprejme

šteparica

zgornjih delov.

Največja zaloga

Paviljon K, št. 468.

**klavirjev in planinov
v Ljubljani**

Jerica Hubad roj. Dolenc. Ljubljana, Mišerjeva ulica 5.

priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in k. cenah.

Na veliko in malo

Priporočamo p. n. trgovcem in obrtnikom najcenejši nakup potrebščin za krojače, čevljarje, šivilje, sedlarje, razne sukance, vse spadajoče orodje, žlice (kavine in čajne), toaletne potrebščine, brivsko milo, palice in kravate, srajce, gumbe. Najboljše šivalne stroje za rodbinsko rabo in obrt v vseh opre-mah: „GRITZNER“, igle, olje, posamezne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles.

Josip Petelinc,**Ljubljana**

Sv. Petra nasip šte. 7.

Tovarna klobukov „ŠEŠIR“

d. d. Škofja Loka

izdeluje najfinejše klobuke vseh vrst iz zajčje dlake

Specialiteta: velur klobuki.

Kupuje tudi vsako množino zajčjih kož.

Veletrgovina

**A. Šarabon
v Ljubljani**

priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko
in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
vodo,Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpologo.

Veletrgovina

Miloš Oset, Maribor

nasproti glavnega kolodvora

priporoča gg. trgovcem po
najnižji ceni vse špecerijsko
:: in kolonijalno blago. ::

Naslov za pisma in brzojav: MILOŠ OSET, Maribor.

Telefon inter. 15.

Zahtevajte cenik.

Tovarna verig, d. d. v Lescah pri Bledu.

Električno varjene verige in kovane verige do 30 mm debelosti členov. Amer. verige brez varitve do 6 mm debelosti členov in vsi v to stroko spadajoči predmeti v prvovrstni izvedbi.

Specialiteta:

Ladijske, žerjavske in kalibrirane, preizkušene verige za škripce, dvigala in železniške varnostne naprave.

Naslov za brzojve: VERIGA, Lesce.

II. vzorčni velesejem v Ljubljani od 2-11. sep. 1922

Paviljon G.

Koja št. 262.

OFICIJELNI „ŠPEDITERJI LJUBLJANSKEGA VELIKEGA SEMNJA“Ljubljana, Maribor, Rakek, Jesenice,
Zagreb, Beograd, Caribrod, Trst,
Wien.
Prvovrstna zastopstva v inozemstvu.**BALKAN**

d. d. za mednarodne Transporte.

Vsakovrstne spedicije. — Zbiralni
promet. — Carinsko posredništvo.
Tarifni oddelek.

Vsa strokovna pojasnila dajemo brezplačno v lastnem paviljonu na semnju in v pisarnah centrale in podružnic.

LEVSTER & OBLAK, RAKEK.

Prodaja in nakup
moke in deželnih
pridelkov.

Špecerijsko blago,
železnina, cement.

Veleprodaja kr. mo-
nopolne soli.

Ceniki na razpolago Brzjavke: Leo, Rakek

Underwood

najboljši ameriški pisalni
stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat
razmnožuje strojno in
ročno pisavo potom ne-
izrabljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.

Paviljon K, št. 485.

IDEAL mod. C

najboljši nemški stroj

Schapirograph

najcenejši razmnoževalni
aparat.

Tvornica perila

MAKS DURJAVA IN DRUG

Telefon št. 208.

MARIBOR, Gregorčičeva ul. 24.

Telefon št. 208.

'Indus' d. d., prej Carl Pollak

Tovarna usnja in usnjatih izdelkov Kranj-Ljubljana-Urnika

Centralna pisarna Ljubljana. Sv. Petra cesta 68. Telefon 528.

I. Industrija usnja;

- A. Vegetabilno (čvrsto-
strojeno usnje).
- B. Chromousnje.
- C. Galunousnje za izde-
lovanje vezilnih in
šivalnih jermenč-
kov.
- D. Lakusnje.

II. Industrija us- njatih izdelkov;

- A. Čevljarski izdelki.
- B. Konfekcija transmisij-
skih gonilnih jerme-
nov.
- C. Konfekcija za dokole-
nice (gamaše), nogo-
metne žoge, torbice,
portefeilles itd.

II. Ljubljanski velesej
paviljon I št. 302.

II. Ljubljanski velesej
paviljon I št. 302.

Veletrgovina z železnino

PINTER & LENARD, MARIBOR

V zalogi se nahaja:

Traverze, cement, železo vseh vrst, pločevina,
štedilniki, žica, žičniki, pumpe, razne cevi, kovanja
za zgradbe in pohištvo; kuhinjska posoda, lita in
pločevinasta, kovaško, ključavničarsko in mizarsko
orodje, kose, brusni kamni in vsi drugi v želez-
ninsko stroko spadajoči predmeti. Blagajne vseh
vrst; verige domače tovarne.

Postrežba točna!

Cene solidne!

Vrvi

Vrvi -- vrvarske izdelke sploh -- motvoz, platno, lan in konopljo
priporoča

ANTON ŠINKOVEC * Kranj - Grosuplje

razstavlja v paviljonu L 514.

Vrvi

Lokomobile najnovejše konstrukcije v
vseh velikostih.

Parne mlatilne garniture.

Tračnice poljskih železnic 660 mm
razdalje med tračnicami (Spurweite) —
kompletno.

Plinove in parne cevi v vseh dimen-
zijah, črne in zacinjene.

Tračnice za stavbe in industrijske proge.

Kompletna parna žaga (Vollgatter).

Remscheidovo orodje.

Žičniki od 10-20 do 46-120.

**Stavbeno — konstrukcijsko — su-
rovo železo**, črno in zacinjeno.

Pločevina vseh dimenzij, dobavlja takoj
s skladišča Maribor

Jugoslovansko importno in eksportno podjetje

inž. Rudolf Pečlin, Maribor, Trubarjeva ulica 4. — Telefon interurb. 82.

Paviljon H, št. 340.